OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

TOPS2028-perusteiden kuulemistilaisuus 28.10.2026

Petri Lehikoinen
Yksikön päällikkö, opetusneuvos
Lukiokoulutus, taiteen perusopetus ja vapaa sivistystyö -yksikkö

Luvassa yhteinen, merkityksellinen TOPS2028-seikkailu. Tehdään yhdessä hyvää taiteen perusopetukselle. Tervetuloa mukaan!

© PL

Tavoitteena innostava, osallistava ja mahdollistava TOPS2028-prosessi

- **Tavoitteena uudistaa koko taiteen perusopetuksen ops-prosessia**
  - pitää sisällään TOPS-perusteiden laadinnan, paikallisten opetussuunnitelmien laadinnan ja Opetushallituksen tuen TOPS-työlle
  - TOPS-työ on taiteen perusopetuksen laatutyötä
- **TPO-väen ja sidosryhmien osallistaminen**
  - Jatkuva vuorovaikutus TPO-kentän kanssa
  - Aloituskysely, TOPS-seminaarit ja –webinaarit, kuulemiset ja kohtaamiset sidosryhmien kanssa
  - TOPS-perusteiden taiteenalakohtaisissa työryhmissä + ohjausryhmässä runsaasti kentän ja sidosryhmien toimijoita (53 + 10)
- **ePerusteet-palvelu paikallisen TOPS-työn tukena**
  - Esimerkiksi TOPS-työkalu paikallisten opetussuunnitelmien laadintaan

TOPS-perusteiden uudistamisen suuntaviivoja

- **TPO-väki on toivonut laajasti siirtymistä yhteen oppimäärään**
  - Oppimäärän laajuus lienee kompromissi laajan ja yleisen oppimäärän välillä
  - Taiteenalojen erityispiirteitä halutaan kunnioittaa

- **Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden uudistamisella pyritään**
  - kehittämään taiteen perusopetuksen laatua lakiuudistuksen linjausten mukaisesti
  - tukemaan paikallista opetussuunnitelmatyötä ja vahvistamaan opetuksen järjestämisen lähtökohtia
  - tukemaan oppimisympäristöjen ja työtapojen monipuolistamista

  - Uutinen: Opetushallitus on aloittanut taiteen perusopetuksen perusteuudistuksen | Opetushallitus

Ennakoiva työote

- **Teemme taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perustetyötä ennakoivalla työotteella**
  - ✓ Uusien perusteiden mukaiset paikalliset opetussuunnitelmat otettava käyttöön elokuussa 2028 (TOPS2028)
  - ✓ Tavoitteena saada perusteluonnos lausunnoille lähikuukausina ja perustemääräys valmiiksi kesällä 2027, jotta TPO-kentälle jää lukuvuosi 2027–2028 aikaa paikallisten opetussuunnitelmien uudistamiseen
  - ✓ Hallituksen esitys laiksi taiteen perusopetuksesta ja siihen liittyviksi laeiksi parhaillaan Eduskunnan käsittelyssä
    - ➢ Huomionarvoista on se, että lain sisältö voi muuttua eduskuntakäsittelyssä, mutta aloitimme työn HE:n mukaisesti ja teemme muutoksia, jos niitä tulee eduskunnassa
    - ➢ Olennaista se, että Opetushallitus laatii lopulta uudet opetussuunnitelman perusteet eduskunnan hyväksymän lain mukaisesti, mikä saattaa vaikuttaa aikatauluihin
- **TOPS2028-osio avattu taiteen perusopetuksen verkkosivuille:** https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/taiteen-perusopetus
  - ✓ Tuotamme sisältöä sinne sitä mukaa, kun prosessi etenee

Taiteen perusopetuksen ops-prosessin eteneminen

9/2025
TOPS-työn aloitus OPH:ssa

9-10/2025
Kysely oppilaitoksille
Tiekartan täsmentäminen
TPO-asiantuntijat kokoavat näkemyksiä perusteiden uudistamistarpeista luvuittain
ePerusteiden kehitystyö alkaa

10-11/2025
Perustetyön linjaukset
Perusteiden jäsentely
Yhteisen osan luonnostelua
Kyselyn analysointi

12/2025
Sidosryhmä-seminaari
Ohjausryhmän ja työryhmien kokoaminen
Perusteiden yhteisen osan laatimista

1-5/2026
Linjaukset valmistelulle ePerusteiden kehitystyö
Ohjausryhmän ja työryhmien asettaminen
Perusteiden yhteisen osan laatimista

5-6/2026
HE eduskuntaan
Ohjausryhmä ja työryhmät aloittavat
Taiteenalakohtainen perustetyö työryhmissä
Perusteiden yhteisen osan laatimista

OPH TOPS-perustetyö

8-12/2026
HE:n eduskunta-käsittely
28.10. kuulemistilaisuus
25.11. TOPS-iltapäiväwebinaari
Perusteiden luonnos valmiiksi

(12/2026-) 1-2/2027
Peruste-luonnos lausunnoilla

2-4/2027
Lausunto-palautteen käsittely
Perusteiden viimeistely ja valmistuminen
Käännöstyö

5-8/2027
Opetushallituksen johtokunnan kuuleminen
Opetushallituksen perustemääräyksen antaminen ja julkaiseminen ePerusteet-palvelussa
Koski-järjestelmän kehittämistyö alkaa

8/2027–6/2028
Paikallisten opetus-suunnitelmien laadinta ePerusteita hyödyntäen
TOPS2028-tukiwebinaarit, -seminaarit ja -materiaalit
Koski-järjestelmän kehittämistyö

8/2028
Uusien taiteen perusopetuksen opetus-suunnitelman perusteiden mukaiset opinnot alkavat

8-/2028
Vielä vähän laaduk-kaampaa taiteen perus-opetusta

OPH:n tuki paikalliselle TOPS-työlle ja -toimeenpanolle

OPH TOPS-perustetyö

Noudatamme Opetushallituksen tilaisuuksissa turvallisemman tilan periaatteita

- **Syrjinnästä vapaa alue:** Emme hyväksy syrjintää tai häirintää missään muodossa. Arvostamme kaikkia yhdenvertaisina ja kunnioitamme moninaisuutta.
- **Itsemäärittely- ja määrittelemättömyysoikeus:** Kunnioita jokaisen oikeutta määritellä tai olla määrittelemättä itsensä. Älä tee oletuksia kenenkään ominaisuuksista.
- **Hyväntahtoisuus:** On inhimillistä tehdä virheitä. Erehtyä saa, ja kysymällä asiat selviävät. Oletuksena on, että kaikki osallistuvat keskusteluun hyväntahtoisesti omista lähtökohdistaan.
- **Kunnioitus:** Jokaisella on oikeus omaan mielipiteeseensä ja velvollisuus kunnioittaa muiden mielipiteitä. Syrjivät asenteet eivät ole mielipiteitä.
- **Puheeksi ottaminen:** Ota asiat puheeksi. Itsestäänselvyyksiä ei ole olemassa. Opettele sekä antamaan että vastaanottamaan kunnioittavaa ja rakentavaa palautetta.
- **Tilan antaminen:** Anna tilaa toisille. Huolehdi että kaikki tulevat keskustelussa kuulluksi ja pääsevät osalliseksi.
- **Itsestä huolehtiminen:** Huolehdi omasta jaksamisestasi itsellesi sopivilla tavoilla!
- **Jos havaitset syrjintää, rasismia tai häirintää, puutu tilanteeseen**.

Tämän tilaisuuden häirintäyhdyshenkilö on Jaakko Jekunen.

Tilaisuuden agenda

- **TOPS-perustetyön reunaehdot, lähtökohdat ja oppimäärän rakenne**
  - ✓ Yksikön päällikkö, opetusneuvos Petri Lehikoinen
- **Yhteisen osan lähtökohdat ja rakenne**
  - ✓ Erityisasiantuntija Jaakko Jekunen
- **Taiteenalojen perustetyön yhteiset lähtökohdat ja oppimäärän rakenne**
  - ✓ Opetusneuvos Mikko Hartikainen

TOPS-perustetyön reunaehdot, lähtökohdat ja oppimäärän rakenne

HE 115/2026 vp laiksi taiteen perusopetukseksi ja siihen liittyviksi laeiksi Eduskunnan käsittelyssä

- Pääministeri Orpon hallituksen ohjelman (2023) mukaisesti hallitus uudistaa taiteen perusopetusta koskevan lainsäädännön
- Tavoitteena on uudistaa koulutusmuodon kokonaisuutta siten, että se ottaa huomioon toimijakentässä ja yhteiskunnassa tapahtuneet muutokset ja tulevaisuuden haasteet; tukee saavutettavaa, laadukasta ja vaikuttavaa toimintaa sekä kannustaa uudistuksiin
  - Taiteen perusopetusta ehdotetaan järjestettävän jatkossa kahden oppimäärän sijaan yhden, 50 opintopisteen laajuisen oppimäärän mukaan. Opetushallituksen tehtävänä on laatia uudet Taiteen perusopetuksen **opetussuunnitelman perusteet eduskunnan päätöksen mukaisen lainsäädännön pohjalta**.
- Hallituksen esitys annettiin eduskunnalle 11.6.2026
- Sivistysvaliokunnan asiantuntijakuulemiset pääosin 2.9. – 4.9.2026
- Eduskunnan lähetekeskustelu 10.9.2026
- Valmistava keskustelu sivistysvaliokunnassa 9.10.2026: valiokunta kävi epävirallista keskustelua asiasta
- Valmistava keskustelu ja mietintöluonnoksen esittely sivistysvaliokunnassa 23.10.2026
- Tietoa eduskuntakäsittelyn etenemisestä: HE 115/2026 vp | Valtiopäiväasiat | Eduskunta

TOPS2028-perustetyön lähtökohdat

HE 115/2026 vp

1 §

Taiteen perusopetuksen tarkoitus ja tavoitteet

Taiteen perusopetus on **tavoitteellisesti etenevää** ja oppilaan taitotason huomioivaa eri taiteenalojen koulutusta, jonka tavoitteena on tukea oppilaan kasvua lapsuudesta lähtien, elinikäistä oppimista ja taidesuhteen ja taitojen muodostumista sekä edistää mahdollisuuksia hakeutua eri taiteenalojen jatko-opintoihin. Opetuksen tavoitteena on lisäksi edistää luovaa osaamista, kulttuurista osallisuutta, kestävää elämäntapaa sekä yksilön hyvinvointia.

HE 115/2026 vp

3 §

Opetussuunnitelma sekä oppimäärän mitoitus ja laajuus

Opetushallitus määrää taiteen perusopetuksen oppimäärälle opetussuunnitelman perusteet. Opetussuunnitelman perusteissa määrätään taiteen perusopetuksen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä taiteenaloittain.

Koulutuksen järjestäjän tulee hyväksyä kullekin taiteenalalle opetussuunnitelma, joka on laadittu 1 momentissa tarkoitettujen opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti.

Taiteen perusopetuksen oppimäärän mitoituksen peruste on opintopiste. Mitoituksesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Taiteen perusopetuksen oppimäärän laajuus on 50 opintopistettä.

Nykytilanne

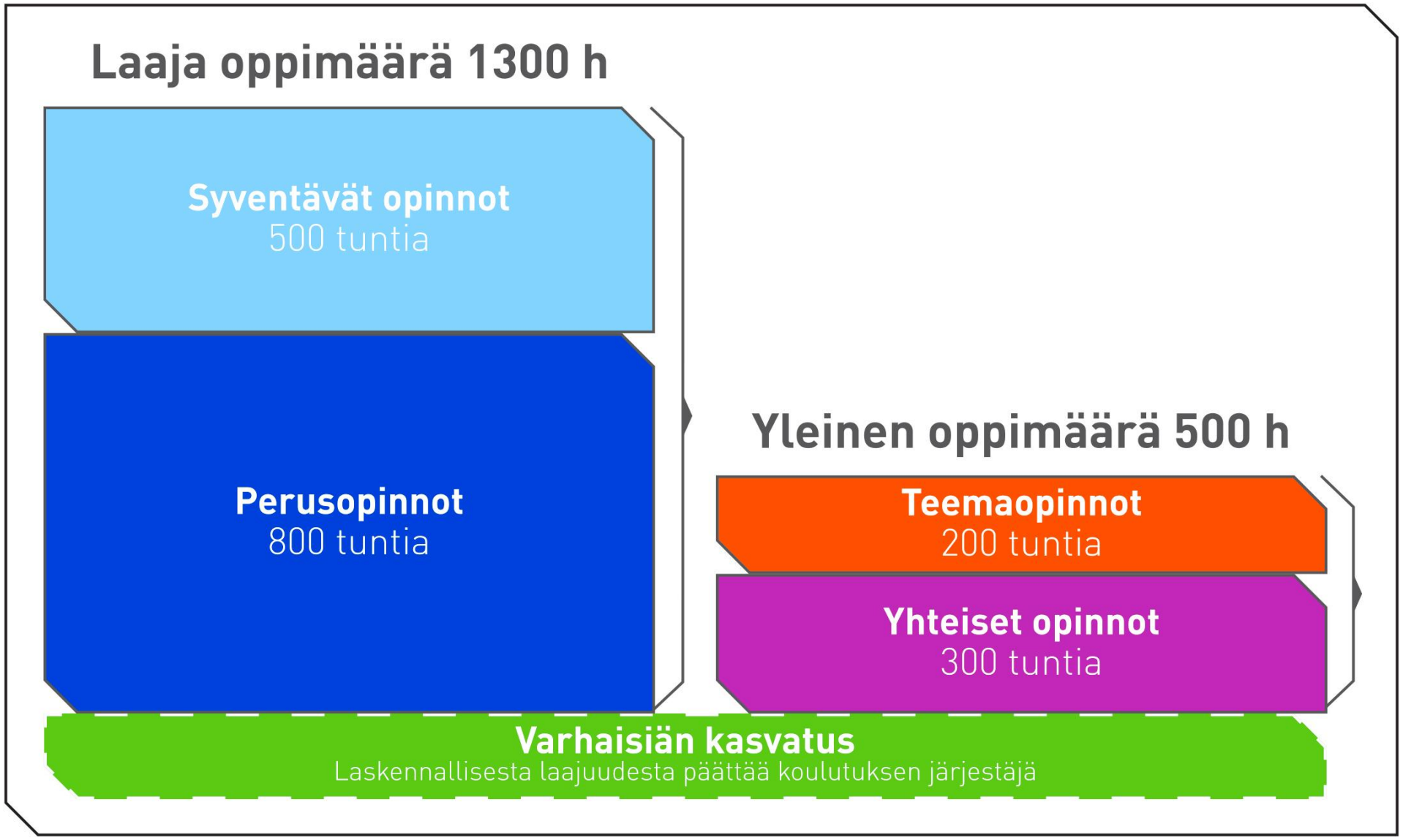

Opetushallituksen alustava suunnitelma yhden oppimäärän rakenteeksi

- HE:n mukaisesti yksi **50 opintopisteen** oppimäärä entisten yleisen ja laajan oppimäärän sijaan
- Opintojen laajuudesta säädetään opintopisteinä
  - Opetusta annettaisiin **16** opetustuntia yhtä opintopistettä kohden
  - **50 opintopistettä = 800 opetustuntia**, joka voisi alustavan suunnitelman mukaan jäsentyä opetussuunnitelman perusteissa seuraavasti:
    - ✓ **Alkuvaiheen opinnot 6 op = 96 opetustuntia**
      - Voi sisältää ennen kouluikää aloitettavia opintoja
    - ✓ **Perusopinnot 24 op = 384 opetustuntia**
    - ✓ **Syventävät opinnot 20 op = 320 opetustuntia**
    - Lisäksi paikalliseen opetussuunnitelmaan on mahdollista määritellä **oppimäärää laajentavia opintoja,** joihin voi saada valtionosuutta 700 tuntiin asti
      - ✓ ***HE:n säännöskohtaiset perustelut: ”Tämän 50 opintopisteen jälkeen mahdollisesti suoritettavan, syventävän osuuden toteuttamista tukisi myös Opetushallituksen määräämät opetussuunnitelman perusteet.”***
      - ✓ Huom. Tarkoituksena suorittaa ensin oppimäärä, sitten oppimäärää laajentavat opinnot

50 opintopisteen oppimäärän kaikki opinnot TOPS-perusteiden mukaisia

- Kaikki 50 opintopisteen oppimäärän tavoitteellisesti etenevät opinnot ovat taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan laaditun paikallisen opetussuunnitelman mukaisia opintoja
  - Lisäksi mahdollisuus paikallisiin oppimäärää laajentaviin opintoihin
- Lainvalmistelun tahtotila ja lain tarkoitus on, että vauvojen ja taaperoiden varhaisiän taidekasvatus ei kuulu taiteen perusopetuksen 50 opintopisteen oppimäärään eikä oppimäärää laajentaviin opintoihin eikä valtionosuusrahoituksen piiriin. Lakiesitys ei kuitenkaan estä vauva- ja taaperotoimintaa.
  - Alkuvaiheen opinnot suunnitellaan niin, että ne sopivat eri ikäisille
  - Oppimäärän opinnot voi aloittaa ennen kouluikää, jos opiskeluvalmiudet riittävät alkuvaiheen opintoihin.
    - ✓ Haasteet oppilaaksi otolle. Oppimäärää suorittavan pystyttävä opiskelemaan ilman huoltajaa.
  - ***HE:n säännöskohtaiset perustelut 2 §:***
    Taiteen perusopetusta antavissa oppilaitoksissa voidaan järjestää myös muuta taiteen ja kulttuurin opetusta sekä muuta taide- ja kulttuuritoimintaa, mutta tämä toiminta ei ole taiteen perusopetusta <u>eikä se siten kuulu taiteen perusopetuksen opetustuntikohtaisen valtionosuuden piiriin. Kyse voi olla tällöin esimerkiksi oppilaitoksissa annettavasta taidekasvatuksesta, jota annetaan ennen taiteen perusopetuksen oppimäärään sisältyviä, tavoitteellisesti eteneviä opintoja.</u>

Oppimäärän suorittamisen edellytyksenä ovat opetussuunnitelmassa määritellyt 50 opintopisteen laajuiset opinnot

- Oppilas voi saada oppimäärän päättötodistuksen suoritettuaan hyväksytysti perusteiden mukaiset opintotasojen opinnot
- Oppilas voi niin halutessaan ja koulutuksen järjestäjän sen mahdollistaessa suorittaa 50 opintopisteen jälkeen **oppimäärää laajentavia opintoja**, jotka syventävät perusteissa määriteltyjä opintotasoja. Opiskelija saa siinä tapauksessa päättötodistuksen, kun hän on suorittanut opintosuunnitelmansa mukaiset oppimäärää täydentävät opinnot.
  - Opetustuntikohtaisesti rahoitettavan taiteen perusopetuksen piiriin kuuluva koulutuksen järjestäjä voi saada valtionosuusrahoitusta oppimäärää laajentaviin opintoihin 700 opetustunnille, mutta voi tarjota oppimäärää laajentavia opintoja yli tämänkin opetustuntimäärän.
- **Opetushallitus mainitsee TOPS-perusteissa mahdollisuuden oppimäärää laajentaviin opintoihin sekä antaa suuntaviivoja ja esimerkkejä siitä, mitä nämä opinnot voisivat olla**

- Rinnalla ePerusteiden TOPS-työkalun kehitystyö sekä seuraavassa aallossa Koski-palvelun kehittäminen
- Taiteen perusopetuksen sanasto / Sanastokeskus https://sanastokeskus.fi/tsk/fi/taiteen_perusopetuksen_sanasto-1566.html

Säännöskohtaiset perustelut 3 §

- ***Opetussuunnitelma sekä oppimäärän mitoitus ja laajuus.*** *Pykälässä säädettäisiin Opetushallituksen määräämistä opetussuunnitelman perusteista, paikallisista opetussuunnitelmista sekä taiteen perusopetuksen oppimäärän mitoituksesta ja laajuudesta. Pykälän 1 ja 2 momentit vastaisivat pääosin nykyisen lain 5 §:ää. Pykälän 1 momentin mukaan Opetushallitus määrää taiteen perusopetuksen oppimäärälle opetussuunnitelman perusteet.* ***Opetussuunnitelman perusteet on Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys, jonka mukaisesti oppilaitoskohtaiset opetussuunnitelmat tulee laatia. Opetussuunnitelman perusteissa määrätään taiteen perusopetuksen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä taiteenaloittain.*** *Jatkossa opetussuunnitelman perusteet määrättäisiin yhdelle oppimäärälle nykyisen kahden oppimäärän, eli laajan ja yleisen oppimäärän, sijaan. Yhden oppimäärän mallin arvioidaan edistävän nykyistä paremmin taiteen perusopetuksen saavutettavuutta ja toiminnan laatua****. Opetussuunnitelman perusteissa määrättäisiin muun muassa oppimäärän sisällöstä, opintojen rakenteesta, opintojen hyväksi lukemisesta, aiemmin hankitun osaamisen tunnustamisesta sekä opintojen siirtymäjärjestelyistä****.***
- ***Pykälän 2 momentin mukaan koulutuksen järjestäjän tulee hyväksyä kullekin taiteenalalle opetussuunnitelma, joka on laadittu 1 momentissa tarkoitettujen opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Koulutuksen järjestäjä vastaisi siten siitä, että oppilaitoksessa noudatettava taiteenalakohtainen opetussuunnitelma perustuisi Opetushallituksen määräämiin valtakunnallisen opetussuunnitelman perusteisiin.*** *Opetussuunnitelma laaditaan yhteistyössä ja siten, että siinä huomioidaan oppilaitoskohtaiset ominaispiirteet, kuten esimerkiksi oppilaitoksessa opetettavat taiteenalat ja niihin liittyvä erityisosaaminen, oppilaitoksen koko, yhteistyömallit sekä opetustavat tai oppilaiden ikäryhmät.*
- *Pykälän 4 momentti olisi uusi. Sen mukaan taiteen perusopetuksen oppimäärän laajuus on 50 opintopistettä.* ***Kun oppilas olisi suorittanut oppimäärän laajuuden mukaiset 50 opintopistettä, olisi hän oikeutettu saamaan päättötodistuksen. Oppilas voisi kuitenkin halutessaan, ja koulutuksen järjestäjän niin mahdollistaessa, suorittaa taiteen perusopetuksen oppimäärän myös laajempana kuin 50 opintopisteen kokonaisuutena. Tämän 50 opintopisteen jälkeen mahdollisesti suoritettavan, syventävän osuuden toteuttamista tukisi myös Opetushallituksen määräämät opetussuunnitelman perusteet.***

Yhteisen osan lähtökohdat ja rakenne

Opetussuunnitelma- ja tulevaisuuskysely valmistelun tukena

Yhteisen osan valmistelussa on hyödynnetty laajaa kentän osallistumista.

- Fountain Park -kysely toteutettiin 5.-22.10.2025
  - Vastauksia 268 henkilöltä eri puolilta Suomea
  - Vastaajista valtaosa rehtoreita ja opetushenkilöstöä
  - Edustettuina kaikki taiteen perusopetuksen taiteenalat
- Kyselyssä tarkasteltiin nykyisten perusteiden vahvuuksia, kehittämistarpeita ja tulevaisuuden näkymiä vuoteen 2030
- Nykyiset perusteet koettiin pääosin toimiviksi: 70 % vastaajista arvioi niiden tukevan paikallista opetussuunnitelmatyötä hyvin tai erittäin hyvin.

Yhteisen osan valmistelua tukevat keskeiset havainnot

Saavutettavuus ja yhdenvertaisuus

Taiteen perusopetuksen tulee olla kaikkien saavutettavissa.

Oppilaslähtöiset ja joustavat opintopolut

Mahdollisuus yksilöllisiin valintoihin.

Hyvinvointi ja osallisuus

Taiteen perusopetuksen merkitys hyvinvoinnille, yhteisöllisyydelle ja kasvulle nähtiin vahvana.

Elinikäinen oppiminen ja taidesuhde

Perusteiden tehtävänä on tukea pitkäkestoista suhdetta taiteeseen ja kulttuuriin.

Teknologian ja uusien toimintatapojen hyödyntäminen

Digitaalisuus ja uudet ilmaisumuodot nähtiin osana tulevaisuuden taidekasvatusta.

Kyselyn perusteella tunnistettuja kehittämistarpeita

Oppimispolkujen joustavuus

- yksilöllisten opintopolkujen vahvistaminen
- monitaiteisuuden mahdollistaminen

Yhteistyö ja uudet oppimisympäristöt

- taiteidenvälinen yhteistyö
- digitaaliset oppimisympäristöt
- laadukkaan etäopetuksen mahdollisuudet

Hallituksen esityksen keskeisiä muutoksia (1/3)

- **TPO-laki (633/1998)**
- 1 § Taiteen perusopetuksen tarkoitus
- ”Taiteen perusopetus on tavoitteellista tasolta toiselle etenevää ensisijaisesti lapsille ja nuorille järjestettävää eri taiteenalojen opetusta, joka samalla antaa oppilaalle valmiuksia ilmaista itseään ja hakeutua asianomaisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.
- ”Taiteen perusopetuksen yhteydessä voidaan järjestää myös muuta taiteen edistämiseen liittyvää toimintaa.”

- **HE 115/2026**
- 1 § Taiteen perusopetuksen tarkoitus ja tavoitteet
- ”Taiteen perusopetus on tavoitteellisesti etenevää ja oppilaan taitotason huomioivaa eri taiteenalojen koulutusta, jonka tavoitteena on tukea oppilaan kasvua lapsuudesta lähtien, elinikäistä oppimista ja taidesuhteen ja taitojen muodostumista sekä edistää mahdollisuuksia hakeutua eri taiteenalojen jatko-opintoihin. Opetuksen tavoitteena on lisäksi edistää luovaa osaamista, kulttuurista osallisuutta, kestävää elämäntapaa sekä yksilön hyvinvointia.”

Hallituksen esityksen keskeisiä muutoksia (2/3)

- **HE 115/2026**, 7 § Yhteistyö
- ”Koulutuksen järjestäjän on toimittava yhteistyössä muiden tässä laissa tarkoitettujen koulutuksen järjestäjien sekä muiden tarvittavien tahojen kanssa.”

Hallituksen esityksen keskeisiä muutoksia (3/3)

- **HE 115/2026**, §15, 2 mom.
- ”Oppilaskohtaisen osaamisen arvioinnin toteuttaa taiteen perusopetusta antavan oppilaitoksen opettaja.”
- ”Mikäli oppilaalla on useita opettajia, osaamisen arvioinnista voisivat päättää opettajat yhdessä.” [HE säännöskohtaiset perustelut §15, s. 48]

Luonnos yhteisen osan rakenteeksi

1 OPETUSSUUNNITELMA
1.1 Opetussuunnitelmajärjestelmä ja opetussuunnitelman perusteet
1.2 Opetussuunnitelman laatiminen
1.3 Opetussuunnitelman sisältö
2 TAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET
2.1 Taiteen perusopetuksen tehtävä
2.2 Arvoperusta
2.3 Oppimiskäsitys
2.4 Oppimäärän yhteiset tavoitteet
3 OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN
3.1 Toimintakulttuuri
3.2 Yhteistyö
3.3 Oppimisympäristöt ja työtavat
3.4 Yksilöllistäminen
4 OPINTOJEN LAAJUUS JA RAKENNE
4.1 Opintojen laajuus
4.2 Opintojen rakenne
5 OPPIMISEN JA OSAAMISEN ARVIOINTI
5.1 Arvioinnin tehtävä
5.2 Arviointi opintojen aikana
5.3 Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen
5.4 Oppimäärän arviointi
5.5 Todistukset ja niihin merkittävät tiedot

Taiteenalojen perustetyön yhteiset lähtökohdat ja oppimäärän rakenne

Mikko Hartikainen
opetusneuvos
Lukiokoulutus, taiteen perusopetus ja vapaa sivistystyö -yksikkö

Valmistelun yhteisiä lähtökohtia

- Kokonaistekstimäärää ei olennaisesti kasvateta nykyisistä perusteista (2017)
- Pyritään tiiviiseen normitekstiin ja vältetään tarpeetonta monisanaisuutta
- Taiteenalakohtaisissa luvuissa ei toisteta yhteisen osuuden linjauksia
- Oppimisen ja osaamisen arvioinnin linjaukset yhteisessä osassa
- Tietyt arvioinnin linjaukset kuvataan taiteenalakohtaisesti, esimerkiksi arvioinnin kohteet
- Rakenne ja kirjoittamisen tapa yhdenmukainen kaikissa taiteenaloissa
- Valmistelussa on tarkasteltu voimassa olevien perusteiden linjauksia

Luonnos taiteenalan oppimäärään rakenteeksi 1/3

HE 115/2026 vp

3 § Opetussuunnitelma sekä oppimäärän mitoitus ja laajuus

Taiteen perusopetuksen oppimäärän laajuus on 50 opintopistettä. (4 momentti)

- **Taiteenalan tehtävä**
- **Taiteenalan alkuvaiheen opinnot**
- **Taiteenalan perusopinnot**
- **Taiteenalan syventävät opinnot**
- **Työtavat ja oppimisympäristöt taiteenalan opetuksessa**
- **Oppimisen ja osaamisen arviointi taiteenalan opetuksessa**

Luonnos taiteenalan oppimäärään rakenteeksi 2/3

Taiteenalan tehtävä

- Oppimäärän tehtävä ja yleiset tavoitteet

Opintotasot

Taiteenalan alkuvaiheen opinnot 6 op

- Opetuksen tavoitteet
- Keskeiset sisällöt

Taiteenalan perusopinnot 24 op

- Opetuksen tavoitteet
- Keskeiset sisällöt

Taiteenalan syventävät opinnot 20 op

- Opetuksen tavoitteet
- Keskeiset sisällöt
- Sisältyy: Syventävä näyttö / Lopputyö / Kokoava näyttö

Luonnos taiteenalan oppimäärään rakenteeksi 3/3

Työtavat ja oppimisympäristöt taiteenalan opetuksessa

- Lähtökohtia työtapojen ja oppimisympäristöjen valinnalle
- Alkuvaiheen opinnoissa, perusopinnoissa ja syventävissä opinnoissa
- Huomioidaan ohjauksen, eriyttämisen ja tuen näkökulma

Oppimisen ja osaamisen arviointi taiteenalan opetuksessa

- Arvioinnin tehtävä
- Arviointi alkuvaiheen opinnoissa
- Arviointi perusopinnoissa
- Arviointi syventävissä opinnoissa (sisältäisi Syventävän näytön / Lopputyön / Kokoavan näytön)
- Oppimäärän arviointi
  - Oppimäärän arvioinnin kohteet
  - Oppimäärän kriteerien paikallinen määrittely
    (Opetushallitus tuottaisi oppimäärän kriteerien laadinnan tueksi tukimateriaalia)

Taiteenalan oppimäärän valmistelu työryhmissä (1/3)

Taiteenalan tehtävä
- suorasanaisena tekstinä

Opetuksen tavoitteet
- luetelmina
- jäsennetään otsikoiduiksi tavoitealueiksi

Keskeiset sisällöt
- suorasanaisena tekstinä
- mahdollisesti jäsennys sisältöalueina, tarpeen mukaan väliotsikot

Työtavat ja oppimisympäristöt
- suorasanaisena tekstinä
- tarpeen mukaan väliotsikoita

Oppimisen ja osaamisen arviointi
- suorasanaisena tekstinä
- väliotsikot

Taiteenalan oppimäärän valmistelu työryhmissä (2/3)

- Tavoitealueiden lukumäärä voivat opintotasokohtaisesti vaihdella.
- Keskeisten sisältöjen lukumäärä voivat opintotasokohtaisesti vaihdella.
- Opetuksen tavoitteiden ja keskeisten sisältöjen valmistelussa lähdetty voimassa olevien perusteiden linjausten tarkastelemisesta työryhmissä.
- Opintotasoissa otetaan huomioon iän ja kehitysvaiheen vaikutus pedagogiikkaan.
- Perusteiden laadinnan lähtökohtana lapsille ja nuorille järjestettävä taiteen perusopetus, vaikka oppilasta tai hänen ikä- ja kehitysvaihetta ei eksplisiittisesti määritelläkään.
- **Perustaitojen harjoittaminen ja kartuttaminen opintojen alkuun ja osaamisen syventäminen ja suuntautuminen tulisivat myöhemmin.**

Taiteenalan oppimäärän valmistelu työryhmissä (3/3)

Alkuvaiheen opinnoissa

- taiteenalan ilmaisukeinoihin tutustumista, tavoitteellista kokeilemista ja oppimisvalmiuksien kehittämistä

Perusopinnoissa

- taiteenalalle keskeisten taitojen tavoitteellista harjoittelua ja pitkäjänteistä kehittämistä

Syventävissä opinnoissa

- opintomahdollisuudet laajentuvat, suuntautuvat ja painottuvat, syventäviin opintoihin sisältyy Syventävä näyttö / Lopputyö / Kokoava näyttö

Mahdolliset oppimäärää laajentavat opinnot opetussuunnitelmassa (1/2)

- Kun oppilas olisi suorittanut oppimäärän laajuuden mukaiset 50 opintopistettä, olisi hän oikeutettu saamaan päättötodistuksen taiteen perusopetuksen oppimäärän suorittamisesta.
- Oppilas voisi halutessaan, jos koulutuksen järjestäjä niin opetussuunnitelmassaan mahdollistaisi, suorittaa taiteen perusopetuksen oppimäärän myös laajempana kuin 50 opintopisteen kokonaisuutena.
- Jos koulutuksen järjestäjä tarjoaisi taiteen perusopetuksen oppimäärää laajentavia opintoja oppilaille valittaviksi, tulisi näiden opintojen tarjonnasta päättää paikallisessa opetussuunnitelmassa.

Mahdolliset oppimäärää laajentavat opinnot opetussuunnitelmassa (2/2)

- Tällöin koulutuksen järjestäjä suunnittelisi taiteen perusopetuksen oppimäärää laajentavien opintojen tarjonnan siten, että niillä syvennettäisiin tai painotettaisiin taiteenalan 50 opintopisteen laajuisen oppimäärän mukaista oppimista ja osaamista.
- Taiteen perusopetuksen oppimäärää laajentavien opintojen tarjonnan suunnittelua tukisi opetussuunnitelman perusteissa annetut taiteen perusopetuksen yhteiset ja taiteenalakohtaiset määräykset.

Luvassa yhteinen, merkityksellinen TOPS2028-uudistus.

Tehdään yhdessä hyvää taiteen perusopetukselle!

Kiitos.

www.oph.fi